

[Niels Ravn.]

sin ejendom til en pris langt under den, han havde tænkt sig, og i tilgift må beholde løsøre og inventar, som måske kun repræsenterer en væsentlig værdi i forbindelse med den solgte ejendom og den virksomhed, der indtil da har været drevet det pågældende sted. Det katastrofale for sælgeren er, at der findes ingen vej tilbage. Han er i henhold til lovgivningen forpligtet til at afstå sin ejendom på disse, måske helt ændrede, og for ham særdeles ugunstige salgsvilkår.

Det konservative folkeparti finder en sådan behandling af landets borgere hinsides al velanstændighed; vi finder tillige, at man ved at gennemføre love, der muliggør noget sådant i praksis, tilsidesætter selve ejendomsretsbegrebet. Man går så vidt, at det for os er et spørgsmål, om ikke grundlovens § 73 om ejendomsrettens ukrænkelighed er overtrådt, et spørgsmål, vi ønsker nærmere undersøgt.

Jeg vil i denne forbindelse pege på, at det i bemærkningerne til lovforslaget om ændringer i statshusmandsloven udtrykkeligt fastslås, at det ikke er en forudsætning for en erhvervelse ved hjælp af forkøbsretten, at der foreligger et aktuelt behov, men at det er tilstrækkeligt, at det skønnes, at et behov kan opstå engang i fremtiden.

Jeg spørger i denne forbindelse de højtærede ministre, henholdsvis indenrigs- og landbrugsministeren: kan der overhovedet efter denne formulering være situationer, hvor man ikke skal gøre forkøbsret gældende? Jeg ved godt, at der i loven er opregnet en lang række punkter, efter hvilke der ikke skal gøres forkøbsret gældende, og de ærede medlemmer hr. Teichert og hr. Ove Hansen var jo inde på disse og ville give det udseende af, at her var det væsentlige værn, men hvad er det hele egentlig værd ved nærmere eftersyn?

§ 8 a, stk. 2, punkt 1, siger, at forkøbsret ikke kan gøres gældende til arealer under 6.000 m², men andetsteds i lovforslaget siges, at hvis der foretages en udstykning af et areal i parceller under 6.000 m², så kan staten, henholdsvis kommunen, alligevel gøre forkøbsret gældende, såfremt det må antages, at den pågældende udstykning er foretaget med det formål at omgå forkøbsretten, og dette kan ske, uanset om en del af parcellerne allerede er bortsolgt. Jeg spørger igen

de højtærede ministre: hvorledes og af hvem skal det afgøres, hvorvidt den foreliggende udstykning er en ganske rimelig og naturlig udstykning, eller om den, som det siges i lovforslaget, eventuelt er foretaget med det formål at omgå forkøbsretten? Den slags bestemmelser kan næppe tænkes at fremme udbuddet af byggegrunde i det private marked. Ingen vil risikere noget sådant.

Punkterne 2 og 3 siger, at henholdsvis kommune og stat ikke kan gøre forkøbsret gældende i hinandens områder, en bestemmelse, der i hvert fald for borgernes vedkommende ikke indeholder noget som helst betryggende.

Punkterne 4 og 5 omhandler de tilfælde, hvor handelen foregår inden for den nærmeste slægt eller overdragelsen sker ved arv. Dette er den sidste skanse for ejendomsretten til fast ejendom her i landet; men hvor længe vil den kunne holde med den appetit, som de to lovforslag giver udtryk for at den nuværende regering har; når spørgsmålet angår det offentlige overtagelse af fast ejendom?

Endelig undtages til sidst de tilfælde, hvor erhvervelsen er en følge af en jordfordelingskendelse eller det drejer sig om sammenlægning af to landbrugsejendomme. Ja, dette sidste turde vist være en selvfølge.

Efter disse bemærkninger om det udvidede forkøbsretsbegreb og administrationen af samme har jeg nogle bemærkninger til den foreslåede ændring af statshusmandsloven i øvrigt. Jeg finder det forkert, at man i forslaget til den nye § 7 fortsat opretholder statens forkøbsret til fremskaffelse af landbrugsjord til oprettelse af nye brug, ligesom man vil benytte forkøbsretten til fremskaffelse af tillægsjord til mindre brug og en bedre jordfordeling. Hvilke tanker har den højtærede landbrugsminister i denne forbindelse, når forkøbsretten udvides til at omfatte alle landbrugsejendomme? Betyder det, hvis f. eks. en ejendom på 30 ha kommer i handelen og der tilgrænsende findes en ejendom på 10 ha, at man da skal gøre forkøbsret gældende, f. eks. for at de to ejendomme kan blive på hver 20 ha? Jeg spørger igen: hvor ligger grænsen?

Jeg vil endvidere gerne spørge den højtærede landbrugsminister: hvor store midler har regeringen tænkt sig at stille til rådighed for de mange formål, der her er tale om?